

Հաստատված է ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲԻՈՆԻ
 «_31_»_08_ 2022 թ.-ի նիստում (արձ. թիվ 1):
 Ամբիոնի պետ, ոստ. գնդապետ
 Ա. Հովհաննիսյան
 (ստորագրություն)

.....
 (ամիս ամսաթիվ)

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
 ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		ՀՀ քրեական դատավարության իրավունք – 3 (առկա անվճար ուսուցում)
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ		
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Իրավագիտություն
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ		Քրեական դատավարության ամբիոն E-mail: qrdatabion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Ա. Հովհաննիսյան (ի. գ. թ., դոցենտ) E-mail: qrdatabion@mail.ru Հեռ.՝ +374 93000762
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		3-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ		բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ		«ՀՀ քրեական դատավարության իրավունք – 3» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 16-ը՝ դասախոսություն, 10-ը՝ սեմինար, 6-ը՝ գործնական, 28-ը՝ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացը գնահատվում է դիֆերենցված ստուգարքի անցկացմամբ:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսություն», ՀՀ սահմանադրական իրավունք», «ՀՀ

	քրեական իրավունք», «ՀՀ քրեական դատավարության իրավունք -1» և «ՀՀ քրեական դատավարության իրավունք -2» դասընթացների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	«ՀՀ քրեական դատավարության իրավունք – 3» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են առաջին ատյանի դատարանում դատաքննության ընթացակարգը և հանգուցալուծման հնարավոր տարբերակները, հատուկ կարգով դատաքննության իրականացման կառուցակարգերը, դատական վերանայման ընդհանուր պայմանները, վերաքննության և վճռաբեկության կառուցակարգերը:
ՆՊԱՏԱԿ/ԽՆԴԻՐՆԵՐ	Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ դատական վարույթների օրինաչափությունների վերաբերյալ, և ձևավորել այդ վարույթների ընթացակարգը սահմանող նորմերի մեկնաբանման կարողություններ: Դասընթացի խնդիրներն են՝ 1. սահմանել առաջին ատյանի դատարանում դատաքննության կառուցվածքը և բովանդակային տարրերը. 2. բացատրել նախնական, հիմնական և լրացուցիչ դատալսումների կարգը. 3. ներկայացնել համաձայնեցման և համագործակցության վարույթների ընթացքը և հանգուցալուծման հնարավոր տարբերակները. 4. բացատրել դատական վերանայման դերը և նշանակությունը. 5. ներկայացնել վերաքննության և վճռաբեկության՝ որպես դատական վերանայման ինքնուրույն կառուցակարգերի բովանդակությունը և կարգը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ 1. Կարողանա՝	1. բացատրել առաջին ատյանի դատարանում դատաքննության կառուցվածքը և բովանդակային տարրերը. 2. ներկայացնել նախնական, հիմնական և լրացուցիչ դատալսումների կարգը. 3. բացատրել և մեկնաբանել համաձայնեցման և համագործակցության վարույթների ընթացքը և հանգուցալուծման հնարավոր տարբերակները. 4. բացատրել դատական վերանայման դերը և նշանակությունը. 5. ներկայացնել վերաքննության և վճռաբեկության՝ որպես դատական վերանայման ինքնուրույն կառուցակարգերի բովանդակությունը և կարգը. 6. պատրաստել առաջին ատյանի դատարանում ընդհանուր և հատուկ կարգերով իրականացվող

	վարույթների դատախազի մասնակցության համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր. 7. կազմել վերաքննիչ և վճռաբեկ բողոքներ:
--	---

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարություն (մինչդատական վարույթ): Մաս 2/ Հեղ. խումբ: Գիտ. խմբ.՝ Ա. Ղամբարյան. – Եր., Տիգրան Մեծ, 2017: 2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարություն: Հատուկ մաս. Երևան, Երևանի համալս. հրատ., 2010: 3. Уголовный процесс: учебник / под ред.: Божьев В.П. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Спарк, 2004. 4. Уголовно-процессуальное право Российской Федерации: учебник / отв. ред. П.А. Лупинская. – М., 2011. 5. Уголовный процесс. Общая и Особенная части: учебник для юридических вузов и факультетов / под ред.: В.В. Вандышева – М.: Контракт, 2014. 6. Уголовно-процессуальное право: учебник для бакалавриата и магистратуры / под общ. ред.: В.М. Лебедева. – 2-е изд., пер. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2017.
Լրացուցիչ		1. <i>Ефимичев, П.С.</i> Расследование преступлений: теория, практика, обеспечение прав личности: монография / П.С. Ефимичев, С.П. Ефимичев. – М.: Юстицинформ, 2012. 2. <i>Бордиловский, Э.И.</i> Приостановление, возобновление, прекращение уголовного дела и окончание предварительного следствия: учебное пособие / Э.И. Бордиловский. – М., 2004. 3. <i>Степанова, Н.А.</i> Недостатки в организации работы следователей по делам, предварительное следствие по которым приостановлено на основании п. п. 3, 4 ч. 1 ст. 208 УПК РФ / Н.А. Степанова // Российский следователь. – 2010. – № 12. 4. <i>Шихова Л.</i> Следствие по приостановленным уголовным делам // Законность. – 2005. – № 6. 5. <i>Безруков С.С., Попков Н.В.</i> Реализация следователем права на обжалование решения прокурора и сроки предварительного следствия: конфликт неизбежен // Российский следователь. – 2011. – № 7. 6. <i>Булатов, Б.Б.</i> Возмещение в порядке ч. 3 ст. 133 УПК РФ вреда, причиненного подозреваемому незаконным задержанием / Б.Б. Булатов, В.В. Николук // Российский следователь. – 2011. – № 1. 7. <i>Миньковский, Г.М.</i> Окончание предварительного расследования и право обвиняемого на защиту: монография / Г.М. Миньковский. – М., 1957. 8. <i>Николук, В.В.</i> Субъекты права на возмещение вреда в соответствии с ч. 3 ст. 133 УПК РФ / В.В. Николук // Российский судья. – 2011. – № 4. 9. <i>Рыжаков, А.П.</i> Окончание предварительного расследования: учебное пособие. – М., 1999. 10. <i>Зуев, С.В.</i> Обжалование в кассационном и надзорном порядке судебных решений, принятых в ходе досудебного производства по уголовным делам / С.В. Зуев // Российский сле-

	дователь. – 2011. – № 23. 11. Ковтун Н.Н. Судебный контроль в уголовном судопроизводстве России. – Н. Новгород: Нижегородская правовая академия, 2002. 12. Мельников В.Ю. Судебная реформа – некоторые вопросы судебного контроля / В.Ю. Мельников // Российский судья. – 2008.- № 1. 13. Цурлуй О. Ю. Судебный контроль в досудебном производстве: краткий историко-правовой анализ // Актуальные проблемы российского права. 2015. № 1. 14. Питулько К.В. Судебный контроль за применением заключения под стражу и реализация права обвиняемого (подозреваемого) на защиту в уголовном процессе РФ – СПб.: Изд-во "Левша. Санкт-Петербург", 2000. 15. Пилюк А. Состязательность на стадии предварительного расследования и судебный контроль // Рос. юстиция. – 2000. – № 4. 16. Лупинская, П.А. Решения в уголовном судопроизводстве: теория, законодательство, практика: учебное пособие / П.А. Лупинская. – М.: Инфра, 2012. 17. Гуськова А.П. Процессуально-правовые и организационные вопросы подготовки к судебному заседанию по УПК РФ / А.П. Гуськова. – Оренбург, 2002. 18. Леви, А. Отказ государственного обвинителя от обвинения / А.Леви // Законность – 2011. – № 6. 19. Рыбалов К.А. Особый порядок судебного разбирательства в Российской Федерации и проблемы его реализации: монография / К.А.Рыбалов. – М.: Юрлитинформ, 2012.
--	---

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1 – 100 % (դիֆստուգարք)		
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով	
	18-20	Գերազանց	
	13-17	Լավ	
	8-12	Բավարար	
	0-7	Անբավարար	
	0	Չներկայացած	
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե սովորողը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու		

	տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով: բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների: գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները: դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
Ներկայություն	Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը՝ ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՎՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 14 Դատաքննությունն առաջին ատյանում (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Նախնական դատալսումները 2) Հիմնական դատալսումները 3) Լրացուցիչ դատալսումները և դատավճիռ կայացնելը	Հարցեր 1-3՝ անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Հարցեր 1-3՝ սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում: Հարց 3՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 15 Համաձայնեցման վարույթը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Համաձայնեցման վարույթ կիրառելու հիմքը և պայմանները 2) Համաձայնության վերաբերյալ բանակցությունները և համաձայնության կնքումը. 3) Համաձայնեցման վարույթով լրացուցիչ դատալսումները և դատավճիռ կայացնելը.	1. Հարցեր 1-3՝ անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: 2. Հարցեր 1-3՝ սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում: 3. Հարցեր 2-3՝ գործնական պարապմունք՝ համաձայնության ձևաթղթի և համաձայնեցման վարույթով դատավճռի կազմում: 4. Հարց 1-3՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 16 Համագործակցության վարույթը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Համագործակցության վարույթի նպատակը և կիրառման պայմանները 2) Համագործակցության միջնորդությունը և համագործակցության վարույթով իրականացվող նախաքննությունը 3) Համագործակցության վարույթով դատաքննության հատուկ կարգը	1. Հարցեր 1-3՝ անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: 2. Հարցեր 1-3՝ սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում: 3. Հարցեր 2-3՝ գործնական պարապմունք՝ համագործակցության համաձայնագրի ձևաթղթի և համագործակցության վարույթով դատավճռի կազմում: 4. Հարց 1-3՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 17 Դատական վերանայման ընդհանուր պայմանները (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Դատական վերանայման բողոքը 2) Դատական վերանայման բողոքի հիման վրա կոլեգիալ կազմով եզրափակիչ դատական ակտ կայացնելը	1. Հարցեր 1-2՝ անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: 2. Հարցեր 1-2՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 18 Վերաքննությունը (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Վերաքննության նշանակությունը, առարկան, սուբյեկտները և ժամկետները 2) Վերաքննիչ բողոքարկման կարգը և վերաքննության սահմանները 3) Վերաքննության կարգով իրականացվող դատաքննությունը 4) Վերաքննության կարգով բողոքարկված դատական ակտի բեկանման և փոփոխման հիմքերը	1. Հարցեր 1-4՝ անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: 2. Հարցեր 1-4՝ սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում: 3. Հարցեր 3-4՝ գործնական պարապմունք՝ վերաքննության կարգով դատական վերանայման բողոքի և դրա քննարկման արդյունքում դատավճռի կազմում: 4. Հարց 1-3՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 19 Վճռաբեկությունը (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Վճռաբեկության էությունը, առարկան և սահմանները 2) Վճռաբեկ բողոքի ընդունման պայմանները և բողոքին ներկայացվող պահանջները 3) Վճռաբեկ բողոքով նախնական վարույթը և դատաքննությունը 4) Վճռաբեկության կարգով բողոքարկված դատական ակտի բեկանման կամ փոփոխման հիմքերը	1. Հարցեր 1-4՝ անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: 2. Հարցեր 1-4՝ սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում: 3. Հարց 1-4՝ ինքնուրույն աշխատանք. պատրաստել վճռաբեկ բողոք, որն այնուհետև քննարկել առաջիկա սեմինար պարապմունքի ժամանակ:

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

«ՀՀ քրեական դատավարության իրավունք - 3» առարկայի դիֆստուգարքի

1. Առաջին ատյանի դատարանում նախնական դատալսումները
2. Առաջին ատյանի դատարանում հիմնական դատալսումները
3. Առաջին ատյանի դատարանում լրացուցիչ դատալսումները և դատավճիռ կայացնելը
4. Համաձայնեցման վարույթ կիրառելու հիմքը և պայմանները
5. Համաձայնության վերաբերյալ բանակցությունները և համաձայնության կնքումը.
6. Համաձայնեցման վարույթով լրացուցիչ դատալսումները և դատավճիռ կայացնելը
7. Համագործակցության վարույթի նպատակը և կիրառման պայմանները
8. Համագործակցության միջնորդությունը և համագործակցության վարույթով իրականացվող նախաքննությունը
9. Համագործակցության վարույթով դատաքննության հատուկ կարգը
10. Դատական վերանայման բողոքը
11. Դատական վերանայման բողոքի հիման վրա կոլեգիալ կազմով եզրափակիչ դատական ակտ կայացնելը
12. Վերաքննության նշանակությունը, առարկան, սուբյեկտները և ժամկետները
13. Վերաքննիչ բողոքարկման կարգը և վերաքննության սահմանները
14. Վերաքննության կարգով իրականացվող դատաքննությունը
15. Վերաքննության կարգով բողոքարկված դատական ակտի բեկանման և փոփոխման հիմքերը
16. Վճռաբեկության էությունը, առարկան և սահմանները
17. Վճռաբեկ բողոքի ընդունման պայմանները և բողոքին ներկայացվող պահանջները
18. Վճռաբեկ բողոքով նախնական վարույթը
19. Վճռաբեկ բողոքով դատաքննությունը
20. Վճռաբեկության կարգով բողոքարկված դատական ակտի բեկանման կամ փոփոխման հիմքերը